

Documents d'Anàlisi Geogràfica

48

Núm. 48, 2006, ISSN 0212-1573, <http://ddd.uab.cat/record/14>

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions

Universitat
de Girona

NORMES PER A LA TRAMESA D'ORIGINALS

1. Els articles tramesos a la revista hauran de ser originals. Caldrà enviar-los electrònicament a: revista.dag@uab.es, sense identificar-ne l'autor o l'autora en el nom de l'arxiu, per assegurar l'anonimat quan s'envii als censors i a les censors. Quan no es disposi d'accés a correu electrònic, es pot fer arribar l'original i dues còpies en paper, així com el text en suport magnètic, per correu postal a: Documents d'Anàlisi Geogràfica. Departament de Geografia. Edifici B. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), Espanya.

Els articles s'han de mecanografiar en qualsevol dels processadors de text habituals (per a PC o per a Macintosh) a doble espai, font Times 12, en format de paper DIN A4 i amb una redacció clara i entenedora. Es deixarà prou marge a l'esquerra per poder-hi fer anotacions i amb numeració correlativa a l'angle superior dret. Els articles no podran superar les set mil paraules, inclosos el text, tot el material gràfic, les notes i la bibliografia. Als articles dirigits a la secció «Estats de la qüestió i documentació» no hi haurà més de quatre mil paraules. Les ressenyes no superaran les mil cinc-cents paraules. En un full separat del text de l'article, s'hi farà constar la informació següent: títol de l'article, nom complet i cognom o cognoms de l'autor o l'autora, professió, adreça postal professional i adreça electrònica, telèfon i/o fax. A l'inici de l'article, hi constarà un resum de 150 paraules en català, castellà, anglès i francès, i entre tres i cinc mots clau en les quatre llengües esmentades, que permetin classificar l'article i identificar-lo. La redacció de DAG donarà facilitats per completar el procés de traducció al català quan sigui necessari.

2. Per a les **referències bibliogràfiques**, caldrà atènyer-se als aspectes següents:

Les al·lusions a autors en el text aniran normalment acompanyades d'una referència afegida a continuació entre parèntesis (cognom de l'autor, any de publicació i, eventualment, la pàgina); en el cas d'una citació textual, a continuació del text, s'hi afegirà aquesta referència entre parèntesis, que inclourà necessàriament la pàgina.

3. Al final de l'article, s'hi inclourà, per ordre alfabètic, una **bibliografia** amb les referències completes que permetin identificar els treballs. Per tant,

a) quan es tracti d'un llibre:

Autor, cognom amb majúscula, nom sencer; any de publicació entre parèntesis; títol del llibre en cursiva; lloc d'edició; editorial.

b) quan es tracti d'un article:

Autor, cognom amb majúscula, nom sencer; any de publicació entre parèntesis; títol de l'article entre cometes; títol de la revista en cursiva; volum i número; pàgines inicial i final.

c) quan es tracti d'una pàgina web:

referència completa de la pàgina consultada i data de la consulta.

Convé d'evitar les notes o reduir-les al mínim, numerar-les i posar-les sempre a peu de pàgina. Per a les al·lusions i citacions, cal observar els mateixos criteris que a la resta del text.

4. Les **taules** —l'única denominació utilitzada per a tota mena de quadres, relacions estadístiques, etc.— aniran numerades en xifres aràbigues i estaran inserides en el text, on s'haurà de fer una referència explícita a aquestes.

5. Les **il·lustracions** també han d'estar referenciades en el text i han d'atendre les indicacions següents:

a) Les fotografies han de ser enviades en format .jpg amb la mínima compressió. La mida mínima ha de ser de 10 x 15 cm i 300 ppp.

- b) Tots els gràfics han d'incloure el títol, la llegenda i la font.
- c) Tots els mapes han d'incloure el títol, la llegenda, la font, l'orientació i l'escala gràfica.

Totes les il·lustracions han de ser en blanc i negre. La publicació en color només s'admetrà excepcionalment i amb el cost afegit a càrrec de l'autor o de l'autora, prèvia presentació de presupost.

6. La Redacció es reserva el dret de retornar els articles que no compleixin aquestes normes o, si escau, d'adaptar-los-hi.

7. Aquesta revista es regirà per un sistema de censors i censors totalment anònim. En el cas que l'article sigui acceptat, però que els censors i les censors considerin oportú incloure-hi determinades modificacions, la Redacció les trametrà a l'autor o a l'autora perquè les prengui en consideració.

8. L'autor o l'autora adjuntarà una declaració signada on expressarà que l'article no ha estat publicat ni enviat a cap més revista i que es compromet a no fer-ho abans que DAG hagi pres una decisió sobre la publicació.

9. El Consell de Redacció de DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA ha acordat afegir-se a les recomanacions de la UNESCO referents a un ús no sexista del llenguatge, i demana als autors i a les autores que les tinguin en compte.

NORMAS PARA EL ENVÍO DE ORIGINALES

1. Los artículos presentados a la revista deberán ser originales. Se enviarán electrónicamente a: revista.dag@uab.es, sin identificar el autor o autora en el nombre del archivo a fin de asegurar el anonimato en el momento de enviarse el artículo a los censores y censoras. En el caso de no disponer de acceso al correo electrónico, se deberá enviar el original y dos copias en papel, así como el texto en soporte magnético, por correo postal a: Documents d'Anàlisi Geogràfica. Departament de Geografia. Edifici B. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), España.

Los artículos deberán mecanografiarse en cualquiera de los procesadores de texto habituales (para PC o Macintosh) a doble espacio, fuente Times 12, en formato de papel DIN A4 y con una redacción clara e inteligible. Se dejará margen suficiente a la izquierda para hacer anotaciones y con numeración correlativa en el ángulo superior derecho. Los artículos en ningún caso podrán superar las siete mil palabras, incluyendo el texto, todo el material gráfico, las notas y la bibliografía. Los artículos dirigidos a la sección "Estados de la cuestión y documentación" no superarán las cuatro mil palabras. Las recensiones no superarán las mil quinientas palabras. En una hoja separada del texto del artículo, constará la información siguiente: título del artículo, nombre completo y apellido del autor o autora, profesión, dirección postal y dirección electrónica, teléfono y/o fax. Al inicio del artículo constará un resumen de 150 palabras en catalán, castellano, inglés y francés, y entre tres y cinco palabras clave en las cuatro lenguas citadas, que permitan la clasificación e identificación del artículo. La redacción de DAG facilitará la traducción al catalán cuando sea necesario.

2. En cuanto a las **referencias bibliográficas** habrá que atenderse a lo siguiente:

Las alusiones a autores en el texto irán acompañadas normalmente de una referencia explícita añadida a continuación entre paréntesis (nombre del autor, año de publicación y eventualmente la página); en el caso de una cita textual, a continuación del texto se añadirá esta referencia entre paréntesis, en la que constará necesariamente la página.

3. Al final del artículo se incluirá, por orden alfabético, una **bibliografía** con las referencias completas que permitan la identificación de los trabajos. Por tanto:

a) cuando se trate de un libro:

Autor, apellido en mayúscula, nombre completo; año de publicación entre paréntesis; título del libro en cursiva; lugar de edición; editorial.

b) cuando se trate de un artículo:

Autor, apellido en mayúscula, nombre completo; año de publicación entre paréntesis; título del artículo entre comillas; título de la revista en cursiva; volumen y número; páginas inicial y final.

c) cuando se trate de una página web:

Referencia completa de la página consultada y fecha de la consulta.

Conviene evitar las notas a pie de página o reducirlas al mínimo, numerarlas y ponerlas siempre a pie de página. Para las alusiones y citas, ser observarán los mismos criterios que en el resto del texto.

4. Los **cuadros** –única denominación que se utilizará para todo tipo de de tablas y relaciones estadísticas- se numerarán en cifras arábigas, estarán inseridos en el texto y deberán ser referenciados explícitamente en el mismo.

5. Las **ilustraciones** también han de ser referenciadas en el texto y se ajustarán a las indicaciones siguientes:

a) Las fotografías han de ser enviadas en formato .jpg con la mínima compresión. El tamaño mínimo será de 10 x 15 cm. y 300 ppp.

b) Todos los gráficos han de incluir el título, la leyenda y la fuente.

c) Todos los mapas han de incluir el título, la leyenda, la fuente, la orientación y la escala gráfica.

Todas las ilustraciones han de ser en blanco y negro. La publicación en color solo se aceptará excepcionalmente y con el coste añadido a cargo del autor o autora, previa presentación de presupuesto.

6. La redacción se reserva el derecho a devolver los artículos que no cumplan estas normas o, en su caso, de adaptarlos a éstas.

7. Esta revista se rige por un sistema de censores y censoras totalmente anónimo. En el caso que el artículo sea aceptado, pero los censores y censoras consideren imprescindible la inclusión de determinadas modificaciones, la Redacción lo remitirá al autor o autora para que las efectúe.

8. El autor o autora adjuntará una declaración firmada haciendo constar que el artículo no ha sido publicado ni se ha enviado a ninguna otra revista y que se compromete a no hacerlo antes que DAG haya tomado una decisión sobre la publicación.

9. El Consejo de Redacción de DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA ha decidido añadirse a las recomendaciones de la UNESCO referentes a un uso no sexista del lenguaje, por lo que pide a los autores y autoras que las tengan en cuenta.

INSTRUCTIONS AUX AUTEURS

1. Les articles remis à la rédaction doivent être des travaux originaux. Ils doivent être envoyés électroniquement à : revista.dag@uab.es, l'auteur ne doit pas être identifiable dans le nom de l'archive, à fin d'assurer l'anonymat au moment de l'envoyer aux lecteurs. Si on n'a pas d'accès à l'e-mail, l'article original et deux copies en papier, et une copie du texte en support magnétique (disquette ou CD) peuvent être envoyés par poste à: Documents d'Anàlisi Geogràfica. Departament de Geografia. Edifici B. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), Espagne.

Les articles doivent être dactylographiés en un logiciel de traitement des textes habituel (sur PC ou Macintosh) à double interligne, Times 12, sur format DIN A4 et avec une rédaction claire et intelligible. On laissera à gauche une marge suffisante qui permette faire des annotations et les pages seront numérotées corrélativement sur l'angle supérieur droit. Les articles ne peuvent pas dépasser les 7000 mots, y compris le texte, toute le matériel graphique, les cartes et la bibliographie. Les textes adressés à la section « États de la Question et Documentation » auront une longueur maximum de 4000 mots. Les comptes-rendus des livres ne peuvent pas dépasser les 1500 mots. En page séparée du texte de l'article, les informations suivantes doivent être consignées: titre de l'article, prénom et nom complet de l'auteur, profession et adresse postale professionnelle, et e-mail, téléphone ou fax. Au début de l'article doit figurer un résumé de 150 mots en catalan, espagnol, anglais et français, et entre trois et cinq mots-clés en les quatre langues citées, lesquelles doivent permettre la classification et identification de l'article. La rédaction de DAG facilitera la traduction au catalan si nécessaire.

2. En relation aux **références bibliographiques** il faudra suivre les identifications suivantes :

Les citations d'auteurs dans le texte doivent être accompagnés d'une référence entre parenthèses (nom de l'auteur, prénom complète, date de la publication et, éventuellement, pagination) ; les citations textuelles doivent être suivies d'une référence entre parenthèses comprenant nécessairement la pagination.

3. À la fin de l'article on ajoutera, dans l'ordre alphabétique, une **bibliographie** avec les références complètes permettant d'identifier les travaux cités dans le texte :

a) S'il s'agit d'un livre :

Auteur, nom en majuscules, prénom complet ; date de publication entre parenthèses ; titre de l'ouvrage en italiques ; ville de l'édition ; maison d'édition.

b) S'il s'agit d'un article :

Auteur, nom en majuscules, prénom complet ; titre de l'article entre guillemets ; titre de la revue en italiques ; volume, numéro, pagination.

c) S'il s'agit d'une page web :

Référence complète de la page consultée et date de consultation.

Il est souhaitable d'éviter les notes dans le bas de la page ou les réduire au maximum ; elles seront numérotées et mises toujours dans le bas de la page. Les allusions et citations doivent respecter les mêmes instructions mentionnées pour le texte.

4. Les **tableaux** (avec ce nom on comprend toute sorte de cadres, relations statistiques, etc.), numérotées en chiffres arabes et dans le texte, doivent faire l'objet de références explicites dans le texte.

5. Les **illustrations** doivent faire l'objet aussi de références explicites dans le texte et attendre les indications suivantes :

a) Les **photographies** doivent être en format .jpg avec compression minimum. Le format minimum doit être de 10 x 15 cm et 300 ppp.

- b) Tous les **graphiques** doivent avoir le titre, la légende et la source.
- c) Toutes les **cartes** doivent avoir le titre, la légende, la source, l'orientation et l'échelle graphique.

Toutes les illustrations doivent être en blanc et noire. La publication en couleur seulement sera permise exceptionnellement et avec les frais à la charge de l'auteur, après présentation du budget.

6. La Rédaction s'adjuge le droit de renvoyer les articles ne respectant pas ces normes ou, le cas échéant, de les adapter à celles-ci.

7. Les manuscrits sont soumis anonymement à des lecteurs. Une fois l'article reçu, le Comité de Rédaction transmettra à l'auteur, le cas échéant, les commentaires des lecteurs afin qu'il puisse introduire les changements proposés.

8. L'auteur doit ajouter une déclaration qui justifie que l'article n'a été publié ni envoyé à aucune autre revue et qu'il s'engage à ne le faire pas avant que DAG prenne une décision sur la publication.

9. Le Comité de Rédaction de DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA a décidé de faire siennes les recommandations de l'UNESCO pour un usage non sexiste du langage, et demande aux auteurs de les prendre en considération.

INSTRUCTIONS FOR AUTHORS

1. Manuscripts submitted for publication must be original. They will be sent electronically to: revista.dag@uab.es, without identifying the name of the author(s) in the filename so anonymity is ensured when sending the article for review. If access to e-mail is not possible, three copies of the manuscript plus another copy in diskette or CD should be sent by postal mail to: Documents d'Anàlisi Geogràfica. Departament de Geografia. Edifici B. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), España. Manuscripts should be typed in any of the standard word processors (PC or Macintosh) double spaced, using Times 12 font, and in DIN A 4 paper. They must have a left margin wide enough (3-4 cm) for annotations. Pages should be numbered correlatively at the upper right margin. Maximum length for manuscripts is 7000 words, including main text, figures, notes and references. Manuscripts addressed to the Section "State of the Art and Documentation" will not exceed 4000 words, and book reviews should be limited to 1500 words.

A separate title page (first page of the manuscript) should include the following: Title of the manuscript, author(s) full name(s), professional status and professional address, together with telephone and fax numbers and electronic mail. On the second page (first page of the text) the title must be repeated and a 150-word abstract (In English and if possible in Spanish, Catalan, and French) added. 3-5 keywords must be supplied as well. The Editorial Board will help with the translation of the abstracts if needed.

2. Regarding references, authors should take into account the following rules: Mention of other authors in the text should normally be followed by a citation in parenthesis (author's name, year of publication and, if relevant, page(s)). If a quotation is included, the ensuing citation must include the page number.

3. At the end of the paper, the author(s) must include a list of references in alphabetical order and expressed in the following manner:

a) For books:

Author's family name in capital letters, full name; year of publication between brackets; title of the book in italics, place of publication, and publisher.

b) For papers

Author's family name in capital letters, full name; year of publication between brackets; title of the article between quotation marks; journal title in italics, volume and number; pages.

c) For websites:

Full reference of the web page accessed and last date of accession.

Footnotes should be avoided. If needed, they must be numbered in Arabic and placed at the end of the corresponding page. If footnotes contain citations they should follow the rules stated above for citations.

4. All data, statistical material, etc, are referred to as **tables**. They should be numbered in Arabic, will be inserted in the text together with an explicit reference to them.

5. Illustrations must also be referenced in the text and will observe the following rules:

a) Photographs must be sent in .jpg format and with the minimum compression. Minimum size is 10 x 15 cm. and 300 ppp.

b) All figures must include title, legend and source.

c) All maps must include title, legend, source, graphic scale and orientation.

All illustrations must be in black and white. Colour illustrations will only be accepted exceptionally and charged to author(s) with a previous consultation.

6. The Editorial Board reserves the right to return the manuscripts not complying with these norms or to adapt manuscripts to the norms if needed.

7. Documents d'Anàlisi Geogràfica is a refereed journal. If the manuscript is accepted for publication but in the opinion of the reviewers modifications are needed, the Editorial Board will return the manuscript for revision.

8. Author(s) will submit a written letter stating that the manuscript has not been published elsewhere and that it will not be sent to another journal until the Editorial Board has reached a decision about publication

9. The Editorial Board of DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA has decided to adhere to the UNESCO recommendations regarding a non sexist and non racist use of the language. Therefore it asks author(s) to take those indications into account.

Documents d'Anàlisi Geogràfica

48

DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA és una revista acadèmica adreçada als estudiosos i professionals que s'interroguen sobre les interaccions entre natura, societat, política, economia i cultura que es donen sobre l'espai a les diferents escales, i davant les quals la geografia hi aporta anàlisis o respostes. Té per objectiu la publicació de textos inèdits procedents de la recerca feta per investigadors d'arreu del món relacionats amb la ciència geogràfica i amb les disciplines afins i preveu, al mateix temps, la difusió de publicacions i d'esdeveniments científics que hi són vinculats. Editada conjuntament pel Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona i per la Secció de Geografia de la Universitat de Girona, DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA té una periodicitat semestral.

Les opinions expressades en articles, notes, informacions, ressenyes i treballs publicats a DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA són d'exclusiva responsabilitat dels seus autors.

Aquesta revista es regeix pel sistema de censors.

Bases de dades en què DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA està referenciada

- Dialnet (Unirioja)
- Francis (núms. 3,5-6, 8-10, 14-20, 24-26, anys 1983-1995)
- Geographical Abstracts. Human Geography
- Geobase (Elsevier, acord juny 2004)
- GeoRef
- Índice Español de Ciencias Sociales y Humanidades (ISOC-CSIC)
- IN-RECS (Índice de impacto de Revistas Españolas de Ciencias Sociales)
- Latindex
- Scopus (Elsevier, acord octubre 2004)
- RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert)
- RESH (Revistas Españolas de Ciencias Sociales y Humanas)

Editors

Mireia Baylina i Ferré (Universitat Autònoma de Barcelona),
Anna Ribas i Palom (Universitat de Girona),
David Saurí i Pujol (Universitat Autònoma de Barcelona)

Consell de redacció

Gemma Cànoves i Valiente (UAB),
Joan Carles Llundés i Coit (UAB),
Juan Antonio Módenes Cabrerizo (UAB),
Xavier Pons i Fernández (UAB),
Maria Prats i Ferret (UAB),
Lluís Ribera i Masgrau (UdG)
Antonio Miguel Solana Solana (UAB)

Consell assessor

Lourdes Beneria (Cornell University), Maryse Clary (Universit  d'Aix-Marseille), Muriel Casals (Universitat Autònoma de Barcelona), Marcelo Escolar (Universidad de Buenos Aires), Maria Dolors Garcia Ramon (Universitat Autònoma de Barcelona), Josefina G mez Mendoza (Universidad Autònoma de Madrid), Francesco Indovina (Istituto Universitari di Architettura de Venezia), Enric Lluch (Universitat Autònoma de Barcelona), Joan Mateu (Universitat de València), Ricardo Méndez (CSIC), Janet Momsen (University of California Davis), Joan Nogué i Font (Universitat de Girona), Jorge Olcina (Universitat d'Alacant), Emma Pérez Chacón (Universidad de Las Palmas de Gran Canaria), Lluís Riudor (Universitat Pompeu Fabra), Joan Sab  (†) (Universitat Autònoma de Barcelona), Erik Swyngedouw (University of Oxford), Antoni Francesc Tulla (Universitat Autònoma de Barcelona), Maria Villanueva (Universitat Autònoma de Barcelona), Perla Zusman (Universidad de Buenos Aires).

Redacció

Universitat Autònoma de Barcelona
Departament de Geografia
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 15 27. Fax 93 581 20 01
revista.dag@uab.es

Subscripció i administració

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 10 22. Fax 93 581 32 39
sp@uab.es

Intercanvi

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques
Secció d'Intercanvi de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 11 93. Fax 93 581 32 19

Coberta

Loni Geest & Tone H verstad

Composició

Binorama S.C.P.

Edició i impressió

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 15 96. Fax 93 581 32 39
sp@uab.es

ISSN 0212-1573

Dipòsit legal: B. 27.071-1982

Impr s a Catalunya

Impr s en paper ecològic

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia, el tractament informàtic i la distribució d'exemplars mitjan tes lloguer,  s rigorosament prohibida sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, i estar  sotmesa a les sancions establertes a la llei. S'autoritza la reproducció del sumari i dels resums sempre que n'aparegui la procedència.

Sumari

Documents d'Anàlisi Geogràfica = Doc. Anàl. Geogr.

Núm. 48, p. 1-223, 2006, ISSN 0212-1573

S'autoritza la reproducció dels resums i de les pàgines del sumari.

<http://ddd.uab.cat/record/14>

- 13-14 **SAURÍ, David**
Nota necrològica. Gilbert F. White (1911-2006)

Articles

- 17-33 **FELIU TORRENT, Jaume** (Universitat de Girona Departament de Geografia, Història i Història de l'At)
Tren d'alta velocitat i desenvolupament local urbà. Aportacions a una nova base teòrica. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2006, núm. 48, p. 17-33.

Una de les finalitats principals del tren d'alta velocitat és la d'aportar desenvolupament local en aquelles ciutats i territoris on se'n construeixi una estació. Per aquesta raó, calen reflexions teòriques que ajudin els agents i les institucions a planificar correctament l'arribada de la nova gran infraestructura de transport, especialment en els aspectes relacionats amb la capacitat d'organització dels actors territorials. La teoria reticular pot ser una base teòrica útil per evitar concepcions deterministes de la relació entre infraestructura i territori, per explicar com es produeix el procés de desenvolupament local i per demostrar la importància dels agents territorials en aquest procés.

Paraules clau: desenvolupament local, tren d'alta velocitat, governança, actors territorials, teoria reticular.

Train de grande vitesse et développement local urbain. Apports à une nouvelle base théorique

Un des buts principaux du train de grande vitesse est celui d'apporter développement local dans les villes et les territoires où une gare est construite. Pour cette raison on a besoin des réflexions théoriques qui aident les agents et les institutions à planifier correctement l'arrivée de la nouvelle grande infrastructure de transport, spécialement dans les aspects liés à la capacité d'organisation des acteurs territoriaux. La théorie réticulaire peut être une base théorique utile pour éviter des conceptions déterministes du rapport entre l'infrastructure et territoire, pour expliquer comment le processus de développement local se produit et pour démontrer l'importance des agents territoriaux dans ce processus.

Mots clé: développement local, train de grande vitesse, gouvernance, acteurs territoriaux, théorie réticulaire.

High Speed Rail and local urban development. Contributions to a new theoretical approach

One of the main purposes of High-Speed Train is to provide local development in those cities and territories where a station is built. For this reason, theoretical reflections that help agents and institutions to plan correctly the arrival of the new great infrastructure of transport are needed, especially in some aspects as capacity of organization of territorial actors. Reticular theory can be a useful theoretical base to prevent determinist conceptions of the relationship between infrastructure and territory, to explain how process of local development takes place and to prove the importance of territorial agents in this process.

Key words: local development, High-Speed Train, governance, territorial actors, reticular theory.

35-59 ROMERO RENAU, Luis del (Universitat de València. Departament de Geografia)

Privatització de la gestió del l'aigua i govern del territori a l'arc mediterrani espanyol. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2006, núm. 48, p. 35-59.

En una zona tan complicada i conflictiva per a la gestió de l'aigua com és l'arc mediterrani espanyol, hom hi pot observar un procés de privatització d'un servei públic tradicional, com és el de la distribució de l'aigua per a consum urbà, per part de multinacionals globals. Es tracta d'un procés que cal tenir en compte en els debats de la nova cultura de l'aigua, per les importants implicacions que té sobre el govern del territori.

Paraules clau: mercantilització, gestió integral de l'aigua, arc mediterrani espanyol, govern del territori.

La privatisation de l'aménagement de l'eau and government du territoire dans l'arc méditerranéen espagnol

Dans un cadre de conflictivité et complexité pour l'aménagement de l'eau comme l'arc méditerranéen espagnol, un processus de privatisation des services municipaux de l'eau est en place. Ce processus est lideré par des entreprises globales et il a des répercussions très importantes pour la nouvelle culture de l'eau, parce que la gouvernance territoriale regardant la ressource peut rester en mains non démocratiques.

Mots clé: privatisation de l'eau, aménagement integral de l'eau, gouvernement du territoire, arc méditerranéen espagnol.

Privatization of water management and spatial governance in the Spanish Mediterranean Arch

In a so conflictive and complicated area for the water management as the Spanish Mediterranean Arc, a process of privatisation of traditionally public urban water management is taking place. And it is a process led by global corporations. It is necessary to take into account this process within the debates on the New Water Culture because of the deep consequences that may have over the territorial governance.

Key words: water privatisation, integral water management, Spanish Mediterranean Arc, territorial governance.

61-81 CASELLAS, Antònia (University of Utah. College of Architecture and Planning)

Las limitaciones del «modelo Barcelona». Una lectura desde Urban Regime Analysis. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2006, núm. 48, p. 61-81.

El artículo explora el modelo de desarrollo urbano en Barcelona, utilizando Urban Regime Analysis como herramienta analítica. Se presentan las principales características de gobernabilidad de la ciudad y su evolución desde principios de la década de 1980 hasta el año 2006. Se analiza la dinámica de la transformación de la ciudad estudiando con detalle el proceso de consolidación de la colaboración entre los sectores público y privado iniciada en el contexto de los Juegos Olímpicos de 1992. Se estudia el diseño de esta colaboración y se argumenta que ha influido en el desarrollo de la política de remodelación urbanística de la ciudad, creando un régimen urbano que da prioridad al crecimiento económico por encima de otras consideraciones sociales y de ciudad. El estudio aporta una perspectiva crítica al «modelo Barcelona».

Palabras clave: Urban Regime Analysis, desarrollo urbano, gobernabilidad, Barcelona.

Les limitations «du modèle Barcelone». Une lecture depuis Urban Regime Analysis

L'article explore le modèle de développement urbain à Barcelone en utilisant Urban Regime Analysis comme outil analytique. L'article présente les principales caractéristiques de gouvernabilité de la ville et son évolution depuis le début des années 1980 jusqu'à l'année 2006. On analyse la dynamique de la transformation de la ville en étudiant en détail le processus de consolidation de la collaboration public-privé entamée dans le contexte des Jeux Olympiques de 1992. L'article étudie la conception de cette collaboration. Il y a des arguments pour dire que cette collaboration a influencé le développement de la politique de restructuration urbaine de la ville, en créant un régime urbain qui donne priorité à la croissance économique au-dessus d'autres considérations sociales et urbaines. L'étude apporte une perspective critique «au modèle Barcelone».

Mots clé: Urban Regime Analysis, développement urbain, *governance*, Barcelone.

The limits of the «Barcelona model». A reading from Urban Regime Analysis

This article analyzes Barcelona's urban evolution applying Urban Regime Analysis as analytical tool. The paper presents the main features of the city's governance, and its evolution since the beginning of the 1980s to 2006. It analyzes the dynamics urban transformation of the city focusing on the consolidation of a public-private partnership initiated in the context of the Olympic Games of 1992. It studies the type and features of this partnership. The paper concludes that the partnership has shaped the urban planning redevelopment policies of the city, creating an urban regime that gives priority to economic growth over other social and physical considerations. The paper takes a critical approach to the «Barcelona model».

Key words: Urban Regime Analysis, urban development, governance, Barcelona.

- 83-104 CUADRADO CIURANETA, Sergi (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia)
Transformacions recents dels assentaments a la plana de l'Alt Empordà. Un exemple de noves dinàmiques d'urbanització a Catalunya. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2006, núm. 48, p. 83-104.

L'article aborda les complexes dinàmiques territorials que s'han desenvolupat recentment a la comarca de l'Alt Empordà i que comporten la transformació dels assentaments i l'aparició de noves formes urbanes. Així, després d'una reflexió teòrica a partir de l'abundant literatura existent, tant en el pla internacional com pel que fa a estudis locals, s'hi presenten alguns dels resultats obtinguts al llarg de l'anàlisi empírica a partir de la construcció d'una tipologia dels assentaments i la seva aplicació sobre el territori mitjançant SIG. A continuació, s'hi examinen les dinàmiques de transformació que actualment actuen sobre els diferents tipus d'assentaments, i que en alguns casos desemboquen en l'aparició de noves formes urbanes, com les recents extensions residencials de baixa densitat que es constitueixen al límit dels nuclis urbans preexistents.

Paraules clau: tipologia dels assentaments, processos de transformació, tipus nous d'assentaments, creixements de baixa densitat, plana de l'Alt Empordà.

Les changements récents des emplacements de population dans la plaine de l'Alt Empordà: un exemple de nouvelles dynamiques urbaines en Catalogne

L'article traite les complexes dynamiques territoriales qui se sont développées dernièrement dans la région de l'Alt Empordà et qui supposent la transformation des emplacements et l'apparition de nouvelles formes urbaines. Ainsi, après de réfléchir théoriquement à partir de la quantité de littérature existante, tant dans le milieu international comme dans les études locales, se sont présentés divers résultats, obtenus au cours de l'analyse empirique, en partant de la construction d'une typologie des emplacements et son application sur le territoire à travers des SIG. Tout de suite, on examine les dynamiques de transformation que actuellement agissent sur les différents types d'emplacements, et que en certains cas se sont constituées comme nouvelles formes urbaines. On parle, par exemple, des récentes extensions résidentielles de basse densité que sont placées dans les milieux urbains préexistants.

Mots clé: typologie des emplacements, dynamiques de transformation, nouvelles formes urbaines, extensions de basse densité, plaine de l'Alt Empordà.

Recent transformations in the settlements of the Alt Empordà plain. An example of new urban dynamics in Catalonia

This article addresses the complex territorial dynamics recently developed in the Alt Empordà County, which imply settlements transformation and the emergence of new urban forms. Therefore, after a theorization based on the abundant existing literature, both local and international, some results are presented. They have been obtained through the empirical analysis based on a typology of settlements and its application on the territory by means of GIS. Afterwards, the article examines the transformation dynamics which have an influence on the different types of settlements, which in some cases end up in the emergence of new

urban such as the recent low density developments built at the edge of pre-existing urban settlements.

Key words: typology of settlements, dynamics of transformation, new urban forms, low density developments, Alt Empordà plane.

105-121 **CEBOLLADA I FRONTERA, Àngel** (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia)

Aproximación a los procesos de exclusión social a partir de la relación entre el territorio y la movilidad cotidiana. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2006, núm. 48, p. 105-121.

Este artículo analiza la relación existente entre la movilidad cotidiana y la exclusión social. El modelo de movilidad hegemónico basado en el uso del coche se revela como selectivo, puesto que su utilización es desigual según la adscripción social de los individuos. Mujeres, jóvenes e inmigrantes son tres de los colectivos con unos índices de motorización menores. La menor disponibilidad de vehículo privado reduce las posibilidades de uso de la ciudad a estos colectivos. En este contexto, las características del territorio urbano se revelan determinantes para extender la igualdad de oportunidades de uso de la ciudad. Se establecen tres categorías de territorio según su capacidad de inclusión social: incluyentes, semiincluyentes y excluyentes. Finalmente, la exclusión del mercado laboral resultado del déficit de accesibilidad ilustra la desigualdad de oportunidades de los colectivos menos motorizados y la importancia de las características urbanas en la búsqueda de mayores cotas de inclusión social.

Palabras clave: movilidad cotidiana, territorio urbano, exclusión social.

Approche aux processus d'exclusion sociale en relation au rapport entre territoire et mobilité urbaine

Cet article analyse le rapport existant entre la mobilité au quotidien et l'exclusion sociale. Le modèle de mobilité hégémonique qui se base en l'utilisation de la voiture se manifeste comme une position sélective autant que son utilisation est inégal selon l'adhésion sociale des individus; les femmes, les jeunes et les immigrants se trouvent parmi les collectifs avec un index plus bas de motorisation. La mineure disponibilité des véhicules privés réduit les possibilités en l'utilisation du village a ces collectifs. Dans ce contexte, les caractéristiques du territoire urbain se révèlent déterminantes afin d'étendre l'égalité d'opportunités en l'utilisation du village. Selon leur capacité d'intégration sociale, on peut établir trois catégories du territoire: incluent, demi-incluent et excluent. Finalement, l'exclusion du marché du travail résultante des déficits en l'accessibilité illustre l'inégalité d'opportunités des collectifs moins motorisés aussi que l'importance des caractéristiques urbaines à la recherche de plus grandes cotes d'intégration sociale.

Mots clé: mobilité au quotidien, territoire urbain, exclusion sociale.

An analysis of social exclusion processes from the relationships between space and daily mobility

This article analyses the existing relationship between daily mobility and social exclusion. The hegemonic mobility model based on the use of the car proves to be

discriminatory since its use varies according to the social group an individual belongs to; women, young adults and immigrants are the three social groups with the lowest car ownership rates. The relatively low rate of car ownership among these social groups means that their possibilities for making use of what the city offers are limited. In this context, urban territory characteristics prove to be determining factors to extend equality of opportunity for making use of the city. Three territorial categories are established according to their social integration capacity: inclusive, semi-inclusive and exclusive. Finally, labour market exclusion, the direct result of the lack of accessibility, illustrates the inequality of opportunity experienced by these groups with lower car ownership rates and the importance of urban characteristics in the search for higher levels of social integration.

Key words: daily mobility, urban territory, social exclusion.

123-148 **SERRA RUIZ, Pere** (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia)

Localització dels conreus irrigats de la plana de l'Alt i el Baix Empordà a través de l'anàlisi geohistòrica i de la teledetecció. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2006, núm. 48, p. 123-148.

Les comarques empordaneses presenten un dels paisatges agraris més diversificats i apreciats de Catalunya. L'article constitueix un exemple d'ús conjunt en l'anàlisi agrícola de dues disciplines ben diferenciades fins a l'actualitat: la geohistòria i la teledetecció. D'una banda, la geohistòria ha permès analitzar les transformacions humanes i les repercussions en els conreus més significatives de les planes de l'Alt i del Baix Empordà des del segle XVIII. A causa de la similar estructura geofísica i d'evolució geohistòrica, per exemple amb les dessecacions d'estanys i llacunes o amb les desviacions dels trams finals dels cursos fluvials, les dues planes han estat tractades conjuntament. D'altra banda, la teledetecció a través d'imatges de satèl·lit ha permès cartografiar els conreus de l'any 2004 amb una elevada fiabilitat, gràcies al mètode emprat i a l'anàlisi geohistòrica.

Paraules clau: Empordà, geohistòria, teledetecció, conreus.

Le lieu des cultures irriguées des plaines de l'Alt et le Baix Empordà à travers de l'analyse géohistorique et des images de satellite

La région de l'Empordà (nord-est de Catalogne) présente un des paysages agricoles plus diversifiés et riches de Catalogne. L'article est un exemple d'utilisation conjointe dans l'analyse agricole de deux disciplines bien différenciées jusqu'à l'actualité: la géohistoire et la télédétection. D'une partie, la géohistoire a permis d'analyser les transformations humaines et ses répercussions dans les cultures plus significatives des plaines l'Alt et du Baix Empordà depuis le XVIIIe siècle. En raison de la structure géophysique semblable et d'évolution géohistoire, par exemple avec des dessèchements de lacunes ou avec les déviations des tronçons finaux des cours fluviaux, les deux plaines ont été traitées conjointement. D'autre part, la télédétection à travers des images de satellite a permis de dessiner cartes des cultures de l'année 2004 avec une fiabilité importante, grâce au méthode utilisée et à l'analyse géohistoire.

Mots clé: Empordà, géohistoire, télédétection, cultures.

Location of irrigated cropland in the plains of the Alt and the Baix Empordà from geohistorical and remote sensing analysis

The Empordà region (northeastern of Catalonia) displays one of the most diversified and rich agrarian landscapes of Catalonia. The article is an example of joint use in affluent the agricultural analysis of two differentiated disciplines until the present time: geo-history and remote sensing. On the one hand, geo-history has allowed analyzing the human transformations and their repercussions in the most significant crops of the plains of the Alt and the Baix Empordà from century XVIII. Because of the similar geophysical structure and geo-historical evolution, for example with dryings of lagoons or the deflections of the final sections of the fluvial courses, the two plains have been dealt jointly. Of the other hand, remote sensing through satellite images has allowed mapping the crops of year 2004 with a high reliability thanks to the used method and the geo-historical analysis.

Key words: Empordà region, geo-history, remote sensing, crops.

Estats de la qüestió i documentació

151-166 VILA SUBIRÓS, Josep; VARGA LINDE, Diego; LLAUSÀS PASCUAL, Albert; RIBAS PALOM, Anna (Universitat de Girona. Unitat de Geografia i Institut de Medi Ambient)

Conceptos y métodos fundamentales en ecología del paisaje (*landscape ecology*). Una interpretación desde la geografía. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2006, núm. 48, p. 151-166.

La ecología del paisaje nace en estrecha vinculación con la geografía y vive un desarrollo espectacular a partir de la segunda mitad del siglo XX. En la actualidad, es una perspectiva científica transdisciplinaria, consolidada y reconocida, que intenta comprender y ayudar a resolver algunos de los principales retos ambientales contemporáneos en la conservación del patrimonio natural y cultural. En estas páginas, se repasa de forma sintética los conceptos y los métodos, eminentemente cuantitativos, utilizados por la ecología del paisaje para analizar la situación y la evolución de los paisajes.

Palabras clave: ecología del paisaje, geografía, fragmento, corredor, matriz, métodos cuantitativos.

Concepts et méthodes de l'écologie du paysage («landscape ecology»). Une interprétation dès la géographie

L'écologie du paysage née en relation à la géographie et connaît un développement notable à partir de la deuxième moitié du XXème siècle. Actuellement, est une perspective scientifique transdisciplinaire, consolidée et reconnue qui veut comprendre et aider à résoudre quelques des défis environnementales contemporaines de la conservation du patrimoine naturel et culturel. Dans ces pages se repassent de manière synthétique des concepts et des méthodes, éminemment quantitatives, qui sont utilisés par l'écologie du paysage à fin d'analyser l'état et l'évolution des paysages.

Mots clé: écologie du paysage, géographie, fragment, corridor, matrice, méthodes quantitatives.

Fundamental methods and concepts in landscape ecology. A view from geography

Landscape ecology was born narrowly linked with geography and suffers a fast paced development during the second half of the 20th century. Currently, it is a transdisciplinary scientific perspective, consolidated and recognized, that aims to understand and to aid solving some of the main contemporary environmental challenges for the conservation of cultural and natural patrimony. In this paper, key concepts and methods, mostly quantitative, used in landscape ecology in order to analyze the situation and evolution of landscapes are reviewed in a synthetic manner.

Key words: landscape ecology, geography, patch, corridor, matrix, quantitative methods.

167-178 DOMENE GÓMEZ, Elena (Universitat Autònoma de Barcelona. Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals)

La ecología política urbana: una disciplina emergente para el análisis del cambio socioambiental en entornos ciudadanos. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2006, núm. 48, p. 167-178.

La ecología política urbana es una disciplina emergente que proporciona un enfoque multidisciplinario y una metodología innovadora para el análisis del cambio socioambiental que tiene lugar en asentamientos urbanos. Según ésta, las mayores barreras para conseguir «ciudades sostenibles» son también políticas, y los objetivos y las posibilidades de conseguirlos están sujetos a relaciones de poder. Por tanto, estos objetivos deberían ser alcanzados mediante, por un lado, el análisis de los condicionantes políticos, sociales, económicos, culturales y ambientales que producen un determinado paisaje urbano, y, por otro lado, a través del examen de la estructura y la organización de las relaciones de poder y la expresión social e institucional de estas relaciones. Por ende, la pregunta cambia de cómo conseguir ciudades sostenibles a cuáles son las condiciones que promueven la adopción de determinadas «prácticas sostenibles» sobre otras.

Palabras clave: ecología política, desarrollo desigual, urbanización, sacionaturalezas.

L'écologie politique urbaine: une discipline émergente pour l'analyse du changement socioenvironnemental des espaces urbains

L'écologie politique urbaine est une discipline émergente qui apporte une vision multidisciplinaire et une méthodologie innovatrice pour l'analyse du changement social et de l'environnement de l'espace urbain. Selon cette discipline, les plus grandes difficultés pour obtenir des villes de développement durable sont basées sur des critères politiques. Quant aux objectifs et probabilités afin d'y parvenir, ils sont liés aux relations de pouvoir. Par conséquent, ces derniers devraient être réalisés à l'aide des deux éléments clés suivants: 1) analyses des conditions politiques, sociales, économiques et culturelles ainsi qu'environnementales qui produisent un certain paysage urbain, et 2) étude de la structure et de l'organisation des relations de pouvoir, ainsi que de l'expression sociale et institutionnelle de ces relations. Donc, la question serait de se demander quelles sont les conditions prioritaires pour l'adoption de ces pratiques durables aux lieux de parvenir à la réalisation de villes de développement durable.

Mots clé: écologie politique, développement inégal, urbanisation, «socio-nature».

Urban political ecology: an emerging field for the analysis of socioenvironmental change in urban areas

Urban political ecology has emerged as a discipline that provides an innovative methodology and a multidisciplinary approach to the analysis of the socioenvironmental change taking place in urban settings. The greater barriers on attaining urban sustainability are also political, and objectives and possibilities are subject to power relations. These goals may be achieved in a certain place through the analysis of two key elements: 1) the political, social, economic, cultural and environmental driving forces that produce urban landscapes, and 2) the structure and organization of power relationships and their institutional and social expression. Then, the question would shift from the ascertaining «sustainable practices» to the understanding of the conditions that promote the adoption of certain «sustainable practices» over others.

Key words: political ecology, uneven development, urbanization, socio-natures.

179-192 PÈLACHS MAÑOSA, Albert (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia. Grup de Recerca en Àrees de Muntanya i Paisatge) Algunes reflexions sobre geografia, paisatge i geohistòria ambiental. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2006, núm. 48, p. 179-192.

Geografia, paisatge i geohistòria ambiental són els conceptes escollits per descriure, respectivament, una manera determinada de fer geografia històrica, que persegueix la fi de la dualitat paisatgística (natura i societat) i l'afavoriment de la investigació transdisciplinària.

Paraules clau: geografia històrica, paisatge, geohistòria ambiental, transdisciplinarietat, fonts documentals i fonts paleobotàniques.

Quelques réflexions autour de la géographie, le paysage et la géohistoire environmental

Géographie, paysage et géohistoire environnemental sont les concepts choisis pour décrire respectivement une certaine manière de faire géographie historique, sur la base de la fin de la dualité du paysage (nature et société) et favoriser la recherche transdisciplinaire.

Mots clé: géographie historique, géohistoire environnementale, transdisciplinariété, sources documentaires et sources paléobotaniques.

Some thoughts on geography, landscape and environmental geohistory

Geography, landscape and environmental geohistory are, respectively, the main topics used to describe a certain way to make historical geography, which it's based on the transdisciplinary research and to finish the landscape duality (nature-society).

Key words: historic geography, landscape, environmental geohistory, transdisciplinarity, documental sources and paleobotanical sources.

193-223 Ressenyes

- López Ontiveros, A.; Nogué, J.; Ortega Cantero, N. (coords.).** *Representaciones culturales del paisaje. Y una excursión por Doñana* (Ester Nasarre Vázquez).
- Boix, Lurdes; Boix, Jordi.** *Els paisatges de Caterina Albert i Paradís, Victor Català: Un itinerari històric i literari a través dels indrets vinculats a l'escriptora de l'Escala* (Anna Serra Salvi).
- Pedregal Mateos, Belén.** *Población y planificación hidrológica: análisis internacional comparado de los contenidos sociodemográficos de la planificación hidrológica* (Hug March).
- Cembrero, Ignacio.** *Vecinos alejados: Los secretos de la crisis entre España y Marruecos* (Xavier Ferrer Gallardo).
- Fernández Christlieb, Pablo.** *El espíritu de la calle: Psicología política de la cultura cotidiana* (Bernat Lladó Mas).
- Desfor, Gene; Keil, Roger.** *Nature and the city: Making environmental policy in Toronto and Los Angeles* (David Saurí).
- Low, Setha; Taplin, Dana; Scheld, Suzanne.** *Rethinking urban parks: Public space and cultural diversity* (Laia Oliver-Frauca).
- Bolòs, Jordi.** *Els orígens medievals del paisatge català: L'arqueologia del paisatge com a font per a conèixer la història de Catalunya* (Pau Alegre).
- Olcina Cantos, Jorge.** *¿Riesgos naturales? I. Sequías e inundaciones. II. Huracanes, sismicidad y temporales* (Anna Ribas Palom).